

WYROK NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO W WARSZAWIE

z dnia 19 listopada 2001 r.

(dotyczy przetwarzania danych osobowych abonentów telewizji kablowej)

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2001 r. sprawy ze skargi Spółki A. C. C. Sp. z o.o. na decyzję Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 26 września 2000 r. Nr GI-DP-DEC-72/00/918 w przedmiocie uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych

oddalił skargę na decyzję

UZASADNIENIE

Decyzją nr GI-DP-DEC-44/00/680 z dnia 14 lipca 2000 r. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 23 ust. 1 pkt. 1, 24 ust. 1 pkt 2, art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, póź. 883 z późn. zm.), oraz § 2 pkt 6, § 4, § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie określenia podstawowych warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 80, póź. 521), oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 1980 r. Nr 9, póź. 26 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu, w sprawie przetwarzania danych osobowych przez Spółkę A. C. C. Sp. z o.o. z nakazał Spółce A. C. C. Sp. z o.o., usunięcie uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych w terminie 1 (jednego) miesiąca od daty otrzymania niniejszej decyzji poprzez:

1. usunięcie z formularzy umów abonenckich postanowień dotyczących wyrażenia przez abonenta zgody na:
 - a) przetwarzanie jego danych osobowych w celach działań marketingowych, reklamowych, informacyjnych oraz przyszłych wynikających z działalności Operatora lub osoby trzeciej, działające z jego upoważnienia i na jego rzecz,
 - b) udostępnianie swoich danych osobowych zawartych w zbiorze danych Operatora osobom trzecim, innym niż wymienione w pkt. a),
 - c) przysyłanie materiałów promocyjnych i reklamowych innym podmiotów, rozpowszechnianych przez Operatora, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, póź. 883 z późn. zm.),
2. wprowadzenie do "formularza zgłoszeniowego" (internetowego) odrębnej klauzuli dotyczącej wyrażenia przez abonentów zgody na przetwarzanie ich danych w celach marketingowych, promocyjnych i reklamowych, zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy, o której mowa w pkt. 1 decyzji,

3. dopełnienie obowiązku informacyjnego w zakresie celu zbierania danych i przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych, stosownie do art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w pkt. 1 decyzji,
4. opracowanie i wdrożenie programu szkolenia osób zatrudnionych przy przetwarzaniu danych osobowych, w zakresie zabezpieczeń systemu informatycznego, zgodnie z wymogami określonymi w § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie określenia podstawowych warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 80., poz. 521),
5. uzupełnienie indywidualnych zakresów czynności osób zatrudnionych przy przetwarzaniu danych osobowych przez określenie zakresu ich odpowiedzialności za ochronę przetwarzania danych przed niepożądanym dostępem, nieuzasadnioną modyfikacją lub zniszczeniem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem - w stopniu odpowiednim do zadań tych osób przy przetwarzaniu danych osobowych, stosownie do § 4 rozporządzenia, o którym mowa w pkt. 3 decyzji,
6. zaprzestanie przechowywania kopii awaryjnych, o których mowa w § 11 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia, w tym samym pomieszczeniu, w którym przechowywane są zbiory danych eksploatowane na bieżąco, zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia, o którym mowa w pkt. 3 decyzji.

Z uzasadnienia wynikało, że: w dniach 27-28 marca 2000 r. inspektorzy Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, na podstawie art. 14 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, póź. 883 ze zm.), zwanej dalej ustawą, przeprowadzili kontrolę w Spółce A. C. C. Sp. z o.o., zwanej dalej również Spółką. Celem przeprowadzonych czynności kontrolnych było sprawdzenie zgodności przetwarzania danych przez Spółkę A. C. C. Sp. z o.o., z obowiązującymi przepisami o ochronie danych osobowych. W trakcie kontroli odebrano od pracowników Spółki ustne wyjaśnienia, skontrolowano systemy informatyczne, dokonano oględzin pomieszczeń, w których odbywa się przetwarzanie danych oraz wykonano inne czynności kontrolne. Stan faktyczny został szczegółowo opisany w protokole kontroli, który został podpisany przez Prezesa Zarządu Spółki.

Na podstawie tak zgromadzonego materiału dowodowego ustalono, że w procesie przetwarzania danych osobowych Spółka, jako administrator danych, naruszyła przepisy ustawy i wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie określenia podstawowych warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 80, póź. 521), zwanego dalej rozporządzeniem. Uchybienia te polegały na:

1. określeniu zapisów formularzy umów abonenckich w taki sposób, że abonent podpisując taką umowę wyraża jednocześnie zgodę na przetwarzanie jego danych m. in. w celach marketingowych,
2. braku odrębnej zgody abonenta na udostępnianie jego danych osobowych osobom trzecim,
3. niedopełnienie wobec abonentów obowiązku informacyjnego w zakresie celu zbierania i przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców przy udostępnianiu tych danych osobom trzecim,
4. braku odrębnej klauzuli dotyczącej wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych w formularzu zgłoszeniowym (internetowym),

5. braku w indywidualnych zakresach czynności pracowników zatrudnionych przy przetwarzaniu danych osobowych zakresu odpowiedzialności tych osób za ochronę danych - w stopniu odpowiednim do zadań tych osób przy przetwarzaniu danych,
6. braku opracowania i wdrożenia programu szkolenia w zakresie zabezpieczeń systemów informatycznych dla pracowników zatrudnionych przy przetwarzaniu danych,
7. przechowywaniu kopii awaryjnych w tych samych pomieszczeniach, w których przechowywane są zbiory danych osobowych eksploatowane na bieżąco.

W związku z powyższym, w dniu 15 czerwca 2000 r. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w niniejszej sprawie w celu wyjaśnienia okoliczności sprawy.

Pełnomocnik Spółki nie zgodził się z powyższą oceną inspektorów podnosząc, że zgoda abonenta na przetwarzanie jego danych osobowych może być wyrażona w różnej formie, zgodnie z art. 60 k.c.

Klienci mają prawo negocjowania postanowień umów ze Spółką przed ich podpisaniem, a złożenie podpisu oznacza zgodę na zawarte w nich postanowienia.

Generalny Inspektor Danych Osobowych polemizował z tym poglądem wywodząc, że oświadczenie woli składane przy zawieraniu umowy ze Spółką różni się od tego, o którym mowa w art. 60 k.c. a najistotniejsze różnice dotyczą formy wyrażania zgody oraz sankcji niezachowania przepisanej prawem formy. Zgoda ta nie może być domniemana lub dorozumiana.

1. Zgodnie z treścią art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy, administrator przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i niepoddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami. Oznacza to, że dane mogą być przetwarzane w celu innym niż ten, dla którego zostały zebrane tylko wtedy, gdy osoba, której dane dotyczą wyrazi na to wyraźną zgodę. Zatem oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych w celach innych niż realizacja warunków umownych, nie może znajdować się jako jedno z postanowień umownych. Zgoda na przetwarzanie danych w celach marketingowych, reklamowych, informacyjnych oraz przyszłych wynikających z działalności operatora lub osoby trzeciej, działające z jego upoważnienia i na jego rzecz, a także zgoda na przysyłanie materiałów promocyjnych i reklamowych innym podmiotów i udostępnianie danych innym osobom trzecim musi być odrębnym oświadczeniem woli, z treści którego wynikałaby zgoda na przetwarzanie w tym właśnie celu.
2. Niedopuszczalne jest z punktu widzenia ustawy pozostawienie w "formularzu zgłoszeniowym" (internetowym) zapisu, iż jego wypełnienie jest jednoznaczne z wyrażeniem zgody na przetwarzanie danych w celach marketingowych, promocyjnych i reklamowych. Także i w tym przypadku konieczne jest wprowadzenie odrębnej klauzuli zawierającej zgodę na przetwarzanie danych w tych właśnie w celach, stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy. Celem przetwarzania danych w "formularzu zgłoszeniowym" jest realizacja zgłoszenia podłączenia do sieci Spółki A. C. C. Sp. z o.o. Dla przetwarzania danych w innych celach konieczna jest odrębna zgoda abonentów.
3. Zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy, w przypadku zbierania danych osobowych od osoby, której dane dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę o celu zbierania danych, a w szczególności o znanych mu w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych. W formularzach umów abonenckich jest zapis dotyczący wyrażenia przez abonenta zgody na udostępnianie swoich danych osobowych zawartych w zbiorach Operatora osobom trzecim. Nie ma

natomiast konkretnego wskazania komu i w jakim celu mogą być ewentualnie owe dane udostępniane. Abonent ma prawo wiedzieć, a administrator ma obowiązek go wyczerpująco i jasno poinformować o tym komu zamierza udostępnić dane abonenta, kto będzie przetwarzał jego dane i w jakim celu. Zgoda na udostępnienie danych osobom trzecim także musi być odrębnym od postanowień umownych oświadczeniem woli abonenta, nie musi on bowiem godzić się na udostępnienie swych danych osobom trzecim (a tak jest przy obecnej konstrukcji umowy).

4. Zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia, administrator danych, w celu właściwego zarządzania zabezpieczeniami systemu informatycznego oraz dla ochrony danych osobowych w nim przetwarzanych, przed przystąpieniem do przetwarzania danych osobowych, jest obowiązany opracować i wdrożyć program szkolenia w zakresie zabezpieczeń systemu informatycznego.
 - Kierownik Działu IT w Spółce A. C. C. Sp. z o. o. wyjaśnił, że przedmiotowe szkolenia są planowane w momencie wdrażania nowego systemu obsługi klientów, tzn. na początku maja br. (załącznik B1). W korespondencji kierowanej do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, przedstawiciel Spółki -stwierdził, że Spółka jest obecnie w trakcie wdrażania nowego programu i planuje opracowanie systemu szkoleń. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych uznał za uzasadnione nakazać, by uczyniono to w konkretnym terminie - 1 miesiąca od otrzymania decyzji.
5. Z ustnych wyjaśnień udzielonych przez Prezesa Zarządu wynika, że pracownicy zatrudnieni przy przetwarzaniu danych osobowych zostali zapoznani z przepisami ustawy. Prezes Spółki podał ponadto, że prowadzona jest lista - ewidencja osób zatrudnionych przy przetwarzaniu danych osobowych (załącznik A 1). Z kolei z wyjaśnień udzielonych przez Dyrektora Personalnego w Spółce A. C. C. Sp. z o. o. (załącznik A 5), wynika, że każdy nowo zatrudniony w Spółce pracownik, zapoznany zostaje z przepisami ustawy i podpisuje stosowne oświadczenie w tym zakresie (załącznik A 6). W przypadku osób zatrudnionych przed wejściem w życie ustawy, kierownicy poszczególnych działów, zobowiązani zostali do przekazania swoim pracownikom treści ustawy, a następnie odebrania od każdego pracownika podpisanego oświadczenia. Trafia ono następnie do akt osobowych poszczególnych pracowników. Brak jest natomiast zapisu dotyczącego zakresu odpowiedzialności pracownika za ochronę tych danych przed niepowołanym dostępem, nieuzasadnioną modyfikacją lub zniszczeniem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem - w stopniu odpowiednim do zadań tych osób przy przetwarzaniu danych osobowych, czego wymaga § 4 rozporządzenia. Należy zatem stosownie uzupełnić zakresy czynności osób zatrudnionych przy przetwarzaniu danych osobowych.
6. Stosownie do § 12 ust. 1 rozporządzenia, kopie awaryjne nie powinny być przechowywane w tych samych pomieszczeniach, w których przechowywane są zbiory danych osobowych eksploatowanych na bieżąco. Inspektorzy Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych stwierdzili podczas dokonywania czynności kontrolnych - oględzin miejsc, w których przetwarza się dane osobowe, że kopie awaryjne baz danych są przechowywane w szafie metalowej w serwerowni, gdzie znajdują się zbiory eksploatowane na bieżąco. W związku z powyższym kopie awaryjne należy usunąć z pomieszczenia, w którym przechowywane są zbiory danych użytkowanych na bieżąco.

Od tej decyzji Spółka A. C. złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, w wyniku czego GODO dnia 26.IX.2000 r. utrzymał w mocy swą poprzednią decyzję, a w uzasadnieniu stwierdził, że wniosek Spółki o uchylenie decyzji w pkt 1, 2 i 3 nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanie danych powinno się odbywać w oparciu o przynajmniej jedną z przesłanek określonych w tym przepisie. Przetwarzanie danych przez Spółkę A. C. C. Sp. z o. o. odbywa się w celu realizacji warunków umowy zawartej z abonentem, a więc na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy, który stosuje się w sytuacji, gdy przetwarzanie jest niezbędne osobie, której dane dotyczą, w celu wywiązania się z umowy, której jest stroną lub na jej życzenie w celu podjęcia niezbędnych działań przed zawarciem umowy. Spółka, zawierając z abonentami umowę o świadczenie usług, polegających na zapewnieniu dostępu do programów telewizyjnych w sieci kablowej, staje się tym samym stroną umowy, zobowiązaną do przetwarzania danych abonenta wyłącznie w celu wywiązania się z jej warunków. Chybiony jest zatem pogląd Spółki w przedmiocie zastosowania w omawianej sytuacji przesłanki określonej w art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy. Wyrażenie zgody na przetwarzanie danych w celu realizacji postanowień umowy abonenckiej jest zbędne wobec faktu zgromadzenia danych dla tego właśnie celu. Przesłanka wyrażenia zgody może zachodzić dopiero w sytuacji, gdy przetwarzanie danych abonenta nastąpi w celu niezwiązanym z realizacją przedmiotowej umowy. Takimi celami są m.in. cele marketingowe, reklamowe czy informacyjne.

Skarżąca zarzuca rozstrzygnięciu Generalnego Inspektora pominięcie specyfiki działalności Spółki. Argumentację taką należy uznać za nietrafną. Zgodnie z § 1 ust. 1 umowy abonenckiej Spółka A. C. C., jako operator, zobowiązuje się do świadczenia na rzecz abonenta usługi, polegającej na udostępnianiu abonentowi sygnału, umożliwiającego odbiór programów telewizyjnych w sieci kablowej. Rola Spółki polega więc na zrealizowaniu usługi, w zamian za którą abonent zobowiązuje się do spełnienia warunków wymienionych w § 3 umowy, tj. uiszczenie jednorazowej opłaty aktywacyjnej w określonej wysokości, uiszczenie opłaty za zainstalowanie dodatkowego gniazda oraz uiszczanie opłaty abonamentowej w określonej wysokości. Trudno w takiej sytuacji mówić o specyfice działalności Spółki A. C., polegającej na promocji innych produktów. Przedmiot umowy został konkretnie wskazany, w przeciwieństwie do zapisów dotyczących przetwarzania danych. I tak zapis z § 4 ust. 3 umowy abonenckiej, w którym abonent wyraża zgodę na udostępnianie swoich danych osobowych zawartych w zbiorze danych operatora osobom trzecim, innym, niż wymienione w ust. 1 umowy, w ogóle nie formułuje celu udostępniania przedmiotowych danych. Konieczne jest w związku z tym uzupełnienie dotychczasowego zapisu poprzez wskazanie celu przetwarzania danych.

Zamieszczenie w formularzach umów abonenckich informacji, iż abonent wyraża zgodę na przetwarzanie jego danych również w celach niezwiązanych z realizacją tej umowy oraz przyszłych wynikających z działalności Operatora lub osób trzecich nie jest zgodne z ustawą o ochronie danych osobowych. Działanie takie stoi w sprzeczności z zapisem określonym w art. 7 pkt 5 cytowanej ustawy, zgodnie z którym zgoda jest oświadczeniem woli, którego treścią jest zgoda na przetwarzanie danych osobowych tego, kto składa oświadczenie. Przepis ten stanowi w dalszej części, iż zgoda nie może być domniemana lub dorozumiana z oświadczenia woli o innej treści. Poprzez zaproponowanie w treści umowy spornego zapisu, zgoda na przetwarzanie danych abonenta w celach marketingowych, reklamowych i informacyjnych staje się zgodą dorozumiałą z oświadczenia woli o innej treści. Jeżeli abonent przekazuje swoje dane osobowe w celu realizacji umowy abonenckiej, to tylko w tym celu i zakresie mogą być one wykorzystane przez stronę zawierającą z nim przedmiotową umowę.

Zgodnie z treścią art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy, administrator przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest zobowiązany zapewnić, aby dane te były zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i niepoddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami. O ile więc Spółka A. C. C. ma zamiar przetwarzać dane w celach

innych, niż wynikające z realizacji umowy, konieczne jest zawarcie odrębnego oświadczenia woli, z którego jednoznacznie będzie wynikać wyraźna zgoda osoby, której dane dotyczą na przetwarzanie jej danych w celach wykraczających poza treść umowy, tj. w celach marketingowych, reklamowych, informacyjnych oraz przyszłych wynikających z działalności Operatora lub osoby trzeciej, działającej z jego upoważnienia i na jego rzecz

W świetle powyższego przedstawioną przez stronę argumentację prawną, dotyczącą niezasadności rozstrzygnięcia zawartego w pkt 1 i pkt 2 decyzji uznać należy za nietrafną.

Nie znajdują oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym również zarzuty dotyczące pkt 3 decyzji. Zgodnie z dyspozycją art. 24 ust 1 pkt 2 ustawy, w przypadku zbierania danych osobowych od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę o celu zbierania danych, a w szczególności o znanych mu w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych. Precyzyjne wypełnienie obowiązku informacyjnego gwarantuje, że osoba, której dane dotyczą, uzyska wyczerpującą informację odnośnie przetwarzania jej danych osobowych, co w konsekwencji umożliwi jej ewentualne skorzystanie z uprawnień wynikających z przepisu art. 32 ust. 1 ustawy.

Abonent ma prawo uzyskać informacje o tym, komu i w jakim ewentualnie celu administrator udostępni jego dane osobowe, zaś administrator danych ma obowiązek udzielenia osobie, której dane dotyczą jasnej i wyczerpującej informacji odnośnie podmiotowego i przedmiotowego zakresu wykorzystania tych danych. Analiza § 4 ust. 3 umowy abonenckiej wskazuje, że obowiązek informacyjny w zakresie celu nie został w ogóle wypełniony. O ile w ust. 1 cytowanego paragrafu przedstawiono w sposób wyczerpujący cele przetwarzania danych przez Operatora lub osoby trzecie, działające z jego upoważnienia i na jego rzecz, to ust. 3 nie formułuje celu udostępnienia danych osobowych osobom trzecim innym, niż wyżej wymienione. Abonent nie musi się zgodzić na udostępnienie swoich danych w celach promocyjnych osobom wskazanym w § 4 ust. 3, a taki przymus faktycznie wynika z dotychczasowej konstrukcji formularzy umów abonenckich.

Powyższa decyzja była przedmiotem skargi Spółki z o.o. A. C. C., która wniosła o jej uchylenie wraz z decyzją ją poprzedzającą w części dotyczącej:

- 1) nakazania usunięcia z formularzy umów abonenckich postanowień dotyczących wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych, udostępnianie danych osobowych w zbiorze danych Operatora i przysyłanie materiałów promocyjnych,
- 2) nakazanie wprowadzenia do formularza zgłoszeniowego, internetowego odrębnej klauzuli dotyczącej wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych,
- 3) nakazanie dopełnienia obowiązku informacyjnego w zakresie celu zbierania danych osobowych jako wydanych z naruszeniem prawa.

W szczególności skarżąca zarzuciła, iż:

- ad.1) nakaz wymieniony w pkt 1 jest niezasadny, bo zgoda osoby podpisującej umowę abonencką na przetwarzanie jej danych osobowych nie jest domniemana lub dorozumiana z oświadczenia woli innej treści, a więc odpowiada definicji ustawowej podanej w art. 7 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych.
- ad.2) ustawa nie przewiduje dla wyrażenia zgody odrębnej klauzuli. Przy prawidłowym dokonywaniu wykładni obowiązuje zasada *exceptiones non sunt extendendae*, zgodnie z którą żaden wyjątek nie może być interpretowany rozszerzająco. Skoro ustawa nie nakłada obowiązku odrębnej klauzuli zawierającej wyrażenie zgody na przetwarzanie

danych osobowych, to nie może takiego obowiązku nałożyć organ administracyjny, który powinien działać w granicach określonych przez ustawę.

ad.3) umowa w § 4 ust. 1 przewiduje cele przetwarzania danych osobowych i kategorie odbiorców danych osobowych. W § 4 ust.3 umowy następuje odwołanie do zapisu ust. 1 i wprowadzenie dalszej kategorii odbiorców danych osobowych. Ponadto należy podnieść, że pkt 3 decyzji jest logicznie sprzeczny i niekoherentny z pkt 1 zaskarżonej decyzji. Skoro nie można zawrzeć zgody na przetwarzanie danych osobowych w umowie, to nie można nakazać zamieszczania w umowie informacji precyzujących cele i kategorie danych osobowych.

Odpowiadając na skargę Generalny Inspektor Danych Osobowych wniosła o jej oddalenie, podtrzymując argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i w decyzji poprzedzającej.

Naczelnny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Przedmiotem skargi były nakazy GODO sformułowane w punktach 1, 2 i 3 decyzji z dnia 14 lipca 2000 r. utrzymanej w tej części w mocy przez drugą decyzję Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (dalej: GODO) z dnia 26 września 2000 r.:

- 1) w pkt. 1 GODO nakazał usunięcie z formularzy umów abonenckich dotyczących wyrażenia przez abonenta zgody na :
 - a) przetwarzanie jego danych osobowych w celach marketingowych, reklamowych, informacyjnych oraz przyszłych wynikających z działalności Operatora lub osoby trzecie, działające z jego upoważnienia i na jego rzecz,
 - b) udostępnienia swoich danych osobowych zawartych w zbiorze danych Operatora osobom trzecim, innym niż wymienione w pkt.a,
 - c) przysyłanie materiałów promocyjnych i reklamowych innym podmiotów, rozpowszechnianych przez Operatora.

W postępowaniu administracyjnym skoncentrowano się nadmiernie na problemie: czy "zgoda" na przetwarzanie danych abonenckich zawartych w standardowej umowie odpowiada wymogom zawartym w art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, póź. 883 ze zm.).

Tymczasem "zgodę", jako oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje (art. 65 § 1 k. c.). W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (art. 65 § 2 k.c.).

Bezwątpienia celem osoby podpisującej umowę z Spółką A. C. C. była chęć skorzystania z programów telewizyjnych przesyłanych za pośrednictwem kabli wym. Spółki za ustaloną opłatą, a nie chęć pozbycia się na rzecz Spółki swego prawa do ochrony danych osobowych (art. 1 ust. 1 cyt. ustawy o ochronie danych osobowych). Zgodnie bowiem z literalnym brzmieniem odpowiedniego fragmentu umowy abonenckiej Spółka mogłaby handlować posiadanymi danymi osobistymi abonentów, bez żadnych ograniczeń, a kupujący od Spółki dane osobowe mogliby je wykorzystywać do celów sprzecznych z interesem abonentów, a nawet sprzecznych z prawem.

Wykorzystywanie nieświadomości większości potencjalnych abonentów, co do konsekwencji podpisywanej części umowy zawierającej m.in. "zgodę" na przetwarzanie ich danych w sposób sprzeczny z ich interesem stanowi naruszenie zasad współżycia

społecznego.

Podnieść też należy, że stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 5 cyt. ustawy o ochronie danych osobowych. Spółka A. C. C. przetwarzać może posiadane dane tylko w zakresie, który jest niezbędny do celu przesyłania programów telewizyjnych, łączności internetowej, itp.

Wykracza poza te cele udostępnienie baz danych osobowych abonentów innym podmiotom i do innych celów, nie wymienionych w umowach abonenckich. Zgodnie z wymogiem zawartym w art. 24 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy o ochronie danych osobowych Spółka winna w sposób wyraźny i jednoznaczny wyjaśnić klientowi w jakim celu zbiera jego dane. ad.2 i 3) Te same uwagi dotyczą przesłanych nakazań wymienionych w pkt 2 i 3.

Wymóg zawarty w art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych dotyczy szczególnie internetowego formularza zgłoszeniowego. Skoro zatem zaskarżona decyzja nie narusza prawa przeto skarga, jako niezasadna, została oddalona na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym.